

LRS Kaimo reikalų komitetui
LRS Aplinkos apsaugos komitetui
LR Vyriausybės kanceliarijai
LR Žemės ūkio ministerijai
LR Aplinkos ministerijai

2022-03-04 Nr. 20220304001

DĖL BŪTINUMO INICIJUOTI DIRVOŽEMIO EKOSISTEMŲ TEIKIAMŲ PASLAUGŲ ĮVERTINIMĄ

Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjunga (toliau – LJMS), reaguodama į 2022 m. vasario 23 d. Lietuvos Respublikos [Seimo Kaimo reikalų komitete](#) nuskambėjusius Lietuvos ūkininkų sąjungos atstovo Igno Hofmano¹ ir Seimo narių – Juozo Baublio² ir Kęstučio Mažeikos³ nuogaštavimus dėl netinkamų žemės ūkio dirvožemio monitoringo metodikų, kviečia inicijuoti tyrimus, kurie padėtų išvengti tokių visuomenę supriešinančių situacijų ir sukurti dirvožemio monitoringo sistemą, kuri leistų įvertinti ūkių poveikį keturioms (4) pagrindinėms dirvožemio ekosistemų teikiamoms paslaugoms: (1.) tvariai augalų gamybai, (2.) vandens kokybės kontrolei, (3.) žmonių sveikatos gerinimui ir (4.) klimato kaitos švelninimui. Į šias paslaugas būtina atsižvelgti siekiant užtikrinti dirvožemio kokybės valdymą.

Kviečiame įpareigoti Lietuvos mokslo tarybą (toliau – LMT) inicijuoti tyrimus, kurie padėtų išvengti tokių visuomenę supriešinančių situacijų ir leistų žemės ūkio lauko lygiu įvertinti dirvožemio ekosistemų teikiamas paslaugas. Šiuo metu LMT tokių tyrimų nėra inicijavusi⁴, todėl galimai yra naudojamos pasenusios tyrimų metodikos, o tai kelia didelį susipriešinimą ir nepasitikėjimą tarp visuomenės ir ūkininkų, taip pat neišnaudojamas Lietuvos mokslo potencialas, galintis padėti gerinti aplinkos sąlygas.

Siekiant tinkamai įvertinti dirvožemio ekosistemų teikiamas paslaugas: tvarią augalų gamybą, vandens kokybės kontrolę, žmonių sveikatos gerinimą ir klimato kaitos švelninimą, LR Žemės ūkio ministerija ir LR Aplinkos ministerija turėtų būti įpareigtos sukurti tarpdisciplininę darbo grupę, kuri

¹ Citata iš 2022 m. vasario 23 d. LRS Kaimo reikalų komiteto posėdžio 30 min 50 s „<...> reikalaujame šitą informaciją pagrįsti <...>“.

² Citata iš 2022 m. vasario 23 d. LRS Kaimo reikalų komiteto posėdžio nuo 47 min 12 s iki 48 min 47 s „<...> pagrindimo skaičiais <...> aiškios, pagrįstos tyrimais <...> pagrįstos informacijos <...>“.

³ Citata iš 2022 m. vasario 23 d. LRS Kaimo reikalų komiteto posėdžio 50 min 40 s „<...> žiūriu į mokslo institucijas, ką jie galėtų padėti <...>“.

⁴ <https://spektras.lmt.lt>

galėtų tinkamai koordinuoti LMT inicijuotus tyrimus ir vėliau, pagal aplinkybes, sudaryti sąlygas komercializavimui ir (arba) pritaikyti esamai pasėlių deklaravimo sistemai.

Inicijuojant tyrimus LJMS kviečia atsižvelgti į Lietuvos:

- biotechnologijų sektoriaus eksporto plėtros strategijos projektą, kuriame numatyta, kad iki 2030 m. Lietuvos biotechnologijų (kartu su farmacijos) sektorius generuos 5%⁵ bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP);
- įvertinti, ar šiuo metu naudojamos metodikos nėra pasenusios, ar jas įmanoma komercializuoti prisidedant prie Lietuvos BVP augimo.

LJMS tvirtai tiki, kad šiuo sunkiu visam Pasauliui laikotarpiu turime kiek įmanoma labiau skatinti tarpusavio pasitikėjimą ir bendradarbiavimą, todėl tinkamos tyrimų metodikos ir dirvožemio teikiamų ekosistemų paslaugų vertinimas leis sustiprinti pasitikėjimą bei siekti tvirtos ir vieningos lietuvių tautos tikslų.

LJMS pirmininkė

Salomėja Vanagienė

⁵ <https://www.versli Lietuva.lt/wp-content/uploads/2020/09/Lietuvos-biotechnologiju-ir-farmacijos-sektoriaus-eksporto-plėtros-tikslinėse-rinkose-strateginis-dokumentas.pdf>